

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Iurie Dumitru Mardari,
Maria Ghervas,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, împotriva sentinței Judecătoriai Hîncești din 02 mai 2018 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2018, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, în cauza penală în privința inculpatei

Baltă Vera XXXXX, născută la XXXXX, originară din XXXXX XXXXX, regiunea XXXXX, r-nul XXXXX, locuitoare a s. XXXXX, r-nul XXXXX, cetățeană a R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 07.08.2015 - 02.05.2018,
instanța de apel: 20.06.2018 - 17.10.2019,
instanța de recurs: 25.03.2019 - 21.05.2019.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința din 02 mai 2018, Judecătoria Hîncești a hotărât: „*se recunoaște Baltă Vera Nicolai vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal.*

Se dispune încetarea procesului penal în privința lui Baltă Vera de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Hîncești Silva” se admite parțial.

Se încasează de la Baltă Vera în beneficiul ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Hîncești Silva” suma de 14.675 lei și 40 bani prejudiciu material cauzat.

În partea încasării prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 771.389,34 lei din contul lui Baltă Vera în beneficiul ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Hîncești Silva” acțiunea acțiunea civilă se admite în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor materiale să se expună instanța de judecată în ordinea civilă”.

2. Instanța de fond a constatat că, Baltă Vera **a fost învinuită** de către organul de urmărire penală de faptul că în perioada 01 ianuarie 2009 - 31 decembrie 2011, deținând funcția de contabil-șef a ocolului silvic Cărpineni a ÎS „Hîncești-Silva”, având obligațiunea de la organiza activitatea sectorului de contabilitate în sectorul de pădure Cărpineni, conform fișei de post, inclusiv încasarea mijloacelor bănești, prezentarea dărilor de seamă ÎS „Hîncești-Silva” și cu răspunderea materială deplină, împreună și prin înțelegere prealabilă cu persoane necunoscute, prin delapidare, intenționat a însușit ilegal mijloace bănești nereflectând în evidența contabilă mijloace financiare primite în urma livrării producției forestiere în perioada anilor 2009-2011, care n-au fost reflectate în registrele MCC, în sumă de 771.389,34 lei, cauzând părții vătămate daune materiale deosebit de mari.

Acțiunile inculpatei au fost calificate de către organul de urmărire penală conform art. 191 alin. (5) Cod penal, ca delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințarea în administrarea vinovatului, săvârșită de mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu, săvârșite în proporții deosebit de mari.

Instanța a reținut că, inculpata nu a recunoscut vina, declarând că ea personal nu a însușit absolut nimic. Nu poate explica de unde s-au luat acești debitori în listă, probabil că banii nu ajungeau în casă. Martorii ce ar putea confirma cuvintele ei, au decedat, iar pădurarii nu vor să comunice adevărul.

Totodată, vinovăția inculpatei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) nu a fost demonstrată, iar acțiunile acesteia urmează a fi recalificate în baza art. 196 alin. (4) Cod penal.

Or: *„inculpata Baltă Vera, în perioada 01 ianuarie 2009 - 31 decembrie 2011, deținând funcția de contabil-șef a ocolului silvic Cărpineni a ÎS „Hîncești-Silva”, având obligațiunea de a organiza activitatea sectorului de contabilitate în sectorul de pădure Cărpineni, conform fișei de post, inclusiv încasarea mijloacelor bănești, prezentarea dărilor de seamă ÎS „Hîncești-Silva”, împreună și prin înțelegere prealabilă cu persoane necunoscute, prin abuz de încredere a cauzat daune în proporții deosebit de mari, nereflectând în evidența contabilă mijloace financiare primite în urma livrării producției forestiere în perioada anilor 2009-2011, care na-u fost reflectate registrele MCC, în sumă de 771,389,34 lei, cauzând părții vătămate daune materiale deosebit de mari”.*

Astfel, inculpata a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod penal, ca *cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune sau abuz de încredere.*

În cadrul ședinței de judecată și la urmărirea penală, reprezentării părții vătămate cu certitudine au confirmat faptul că în perioada 2009 - 2011, inculpata a cauzat daune în sumă de 771.389,34 lei, cauzând părții vătămate daune materiale deosebit de mari.

Majoritatea martorilor în cadrul ședinței de judecată au declarat că pe motiv că nu se achita salariu la întreprindere *erau nevoiți să ia salariu în materie primă, adică în masă lemnoasă*. Modalitatea de primire a masei lemnoase era în felul următor: salariatul venea în contabilitatea întreprinderii, unde Baltă Vera verifica ce salariu urma să primească conform cărții de evidență a salariului, unde persoana se semna că a primit această sumă, după care se elibera bon de masă lemnoasă, pe suma indicată în registru, iar cu acest bon se apropia la pădurar, care elibera masa lemnoasă indicată în bon.

Fiind audiați în calitate de martori, pădurarii au confirmat faptul că de fiecare dată eliberau masa lemnoasă în baza bonurilor și facturilor fiscale, care ulterior le prezentau contabilității pentru darea de seamă. Nu au fost cazuri să elibereze lemne fără bon și cec.

Astfel, *infrațiunea* de cauzare de pagube materiale prin înșelăciune și abuz de încredere, *se consumă din momentul survenirii daunelor materiale pentru proprietar*. Latura subiectivă se caracterizează prin *intenție directă și prin scop de profit*. Agravantele cauzării de pagube materiale săvârșite de două sau mai multe persoane, *de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală*, în proporții mari sau deosebit de mari, au același sens ca și agravantele însușirilor averii proprietarului.

Astfel spus, inculpata ocupând funcția de contabil la ocolul silvic „Cărpineni” a ÎS „Hîncești-Silva”, *având în gestiunea sa conform fișei de post obligațiunea de a încasa bani în numerar și ai prezenta contabilității centrale prin întocmirea dărilor de seamă, contrar Legii contabilității a comis abateri prin neincluderea acestora în rapoartele financiare și prezentând informații false*.

Or, conform actului reviziei economico-financiare, a fost constatat că la ocolul silvic Cărpineni *s-a creat un neajuns la categoria achitării salariale* și a producției masei lemnoase în mărime de 771.389,34 lei, *fără a fi probat însă modalitatea de creare a acestui neajuns*.

Prin urmare, inculpata *se face vinovată de cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin abuz de încredere, având în gestiunea sa activitatea economică* a OS „Cărpineni”, infrațiune prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod penal.

Totodată, în cazul prescripției *persoana poate fi liberată de răspundere penală*. Or, prescripția atrage după sine *încetarea procesului penal*.

3. Procuror în Procuratura raionului Hîncești, Ghenadie Beregoi a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Baltă Vera să fie condamnată în baza art. 191 alin. (5) Cod penal la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a

practica genul său de activitate pe un termen de 3 ani, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

Apelantul a invocat că, conform raportului de expertiză judiciar-contabilă economică nr. 1171 din 27.06.2014, concluzie la prima întrebare au fost că, în evidența contabilă nu au fost reflectate un număr de facturi fiscale, anterior îndeplinite pe perioada 2009-2011. Urmare a depistării facturilor fiscale neînregistrate, în evidența contabilă a OS Cărpineni, s-a creat o datorie debitorială (lemn livrate și neachitate). Conform materialelor evidență contabilă a contului analitic „221” nu era îndeplinită la momentul controlului.

De către OS Cărpineni în perioada anilor 2009-2011 au fost efectuate livrări de producției forestieră persoanelor fizice în urma căruia se întocmeau facturi fiscale, care n-au fost reflectate în registrele de livrări. Facturile fiscale au fost reflectate în registrele de livrări și reflectate în darea de seamă pe TVA în luna august 2011. Conform materialelor dosarului penal au fost livrate bunurile materiale în sumă de 751195,98 lei care este și datoria debitorială a persoanelor fizice față de OS Cărpineni.

Tot conform raportului de expertiză sus numit concluzii la a doua întrebare au fost că, în urma încălcării actelor normative menționate în partea de investigații la prima întrebare (HG nr. 474 din 28 aprilie 1998, HG nr. 764 din 25.11.1992), de către OS Cărpineni n-au fost reflectate evidența contabilă mijloace financiare primite în urma livrării producției forestiere în perioada anilor 2009-2011, care n-au fost reflectate în registrele MCC în sumă de 771389,34 lei, care este și neajuns pe casă (responsabil Vera Baltă - contabil și contabil-casir (prin cumul) la OS ”Cărpineni”, subdiviziunea Î.S. „Hîncești-Silva”), care avea obligațiunea de a organiza activitatea sectorului de contabilitate în sectorul de pădure Cărpineni, conform fișei de post, inclusiv încasarea mijloacelor bănești, prezentarea dărilor de seamă Î.S. „Hîncești-Silva” și nu răspundere materială deplină.

În cadrul ședinței de judecată au fost prezentate suficiente probe și examinate ele către acuzarea de stat care dovedesc pe deplin vina inculpatei Baltă Vera și anume: - Declarațiile reprezentantului părții vătămate Olesea Ciubotaru care a declarat că, fiind efectuată inventarierea la OS „Cărpineni” s-a depistat că contabilă V. Balta nu reflecta corect în contabilitate operațiunile legate de circulația mijloacelor bănești și anume persoana care achita producția forestieră primea la mână bonul de eliberare a masei lemnoase și cecul fiscal de o sumă anumită iar în darea de seamă contabilă era indicată o sumă de bani mai mică. Tot V. Balta nu a pus la dările de seamă pe care le prezenta în contabilitate facturile fiscale care nu erau achitate. La momentul când a fost nevoită să prezinte aceste facturi fiscale persoanele indicate în facturi au rămas ca persoane debitoare întreprinderii. Tot V. Baltă la eliberarea bonului de eliberare a masei lemnoase elibera cecuri fiscale cu o dată anterioară. V. Baltă nu primea dările de seamă de la pădurari dacă aceștia nu aduceau cecurile fiscale înapoi. În perioada noiembrie

- decembrie 2011, în urma inventarierii patrimoniului OS "Cărpineni" s-a depistat creanțe (datorii debitoare) în mărime 751195,98 lei.

Contabila Baltă Vera n-a oglindit corect în evidenta contabilă operațiunile legate de circulația mijloacelor bănești. Au fost depistate cazuri când persoanei fizice i-a fost eliberat bon de livrare a producției forestiere și bon fiscal pe o sumă, iar în evidența contabilă a fost reflectată achitarea producției forestiere de o sumă ai mică. Exemplu bonurile nr 532 și 533 din 25.03.2011 eliberate persoanei Munteanu Anton. La aceste bonuri au fost anexate cecuri fiscale, unul dintre care are imprimată data de 14.03.2011, iar suma achitării masei lemnoase a fost indicată în darea de seamă în registrul de casă pentru luna aprilie 2011, suma fiind modificată în direcția diminuării - din 8352 lei în 6952 lei. Denaturarea înscrierilor contabile la acest capitol au fost constatate și de CCCEC (în actul din data 27.06.2012) și anume: la suprapunerea înscrierilor din Registrul mașinii de casă și control și registrului de casă pentru anii 2009-2011 s-a constatat divergențe de 40086,42 lei (2009), -1 13965,541ei(2010), 16306,2 lei(2011).

Nemijlocit, eliberarea bonului de eliberare a producției forestiere trebuia efectuată doar la perceperea mijloacelor bănești. în cazul achitării în numerar contabilul era obligat să elibereze bonul fiscal al mașinii de casă și control.(ceea ce inculpata V. Baltă nu a făcut). Bonul de eliberare a producției forestiere oferea dreptul persoanei fizice ce-l deține să meargă în pădure, iar pădurarul sa-i elibereze producție lemnoasă și factură fiscală. La sfârșitul lunii pădurarii întocmeau un raport cu privire la mișcarea producției forestiere în cantonul pe care îl gestionează. La acesta se anexau toate facturile eliberate în acea lună și bonurile de eliberare a producției forestiere, în baza cărora s-au eliberat facturile în baza facturilor fiscale Baltă Vera întocmea o dare de seamă pe tot ocolul silvic Cărpineni pe care o prezenta în contabilitatea centrală a întreprinderii. La momentul inventarierii s-a constatat că contabilul Baltă Vera nu reflecta în acesta dare de seamă toate facturile fiscale ci doar o parte care să îi permită să nu apară debitori pe total ocolul, tot acesta era și motivul din care se modificau și datele din registrul de casă.

În momentul când inculpata a fost impusă să prezinte toate facturile lipsă, suma datorată pentru producția forestieră a constituit 812247 lei. La sfârșitul anului 2011 această sumă a fost diminuată până la 751195,98 lei. Menționează că au fost prezentate 272 facturi. în cadrul aceleiași control de la CCCEC s-a efectuat inventarierea blanchetelor de strictă evidență - factura fiscală și sa constatat lipsa a încă 499 facturi. Analizând facturile prezentate de dna Baltă Vera, acestea nu mai aveau anexat bonul de livrare a producției forestiere, au fost depistate facturi cu indicarea aceluiași bon (ff UW0436474 din 06,05,2010 și JJ0158154 din 07,06,2011 cu bonul nr 3370 din 30,01,2010; UW0436549 din 05,06,2010 și UW0408903 din 27,12,- cu bonul 2292; UW0436465 din 23,05,2010 și JJ0158150 din 07,06,2011 cu bonul 661 din 19,04,2010), iar factura fiscală UW0311666 din 18,05,2010 a fost reflectată în raportul pădurarului Stratu Andrei

pentru mai 2010. Verificând raportul pădurarului Burlacu V. pentru luna decembrie 2010 (care a fost prezentat de Burlacu V.) s-a stabilit că pe verso sânt indicate 21 facturi fiscale cu o cantitate de lemn de fost de 194 metri steri. în darea de seamă prezentată pe ocolul silvic pentru luna decembrie 2010, pe sectorul pădurarului Burlacu Victor s-au constatat doar 12 facturi fiscale cu o cantitate de 78 metri steri, diferența de 116 metri steri (9 facturi fiscale) nu au fost reflectate în raportul întocmit de Baltă Vera pentru luna decembrie 2010, precum și nici achitarea de 38280 lei nu a fost reflectată în evidența contabilă. Nu a fost posibilă verificarea tuturor rapoartelor pădurarilor deoarece acestea nu au fost găsite în contabilitatea ocolului silvic. Cât privește evidența analitică a debitorilor la ocolul silvic Cărpineni nu a fost posibilă de verificat din motivul lipsei sau ascunderii intenționate a registrului de evidență analitică pe contul 221 pentru anii 2009-2011.

- declarațiile reprezentantului părții vătămate Zinaida Postolachi care a declarat că, fiind efectuată inventarierea la OS „Cărpineni” s-a depistat că contabila V. Balta nu reflecta corect în contabilitate operațiunile legate de circulația mijloacelor bănești și din care motiv s-a format o datorie față de ÎS „Hîncești-Silva” în sumă de 870000 lei ceea ce pentru întreprindere constituie un prejudiciu material în proporții deosebit de mare;

- declarațiile martorului Ion Bocșănean care a declarat că, în perioada 19.10.2011-25.10.2011 împreună cu Ion Bocșănean a efectuat verificare la ÎS „Hîncești-Silva” și a depistat mai multe încălcări privind mișcarea masei lemnoase la OS Cărpineni;

- declarațiile martorului Dina Timofti care a depus declarații analogice cu a Ion Bocșănean adăugind că, nemijlocit în urma controlului s-a depistat un neajuns de 741000 lei, totalizatorul pe mișcarea producției forestiere lipsea și în special acesta nefiind prezentat la sediul central. Rapoartele pădurarilor nu erau întocmite în două exemplare;

- declarațiile martorului Alexandru Chetraru care a declarat că, activând în calitate de maistru la OS „Cărpineni” la indicația șefului ocolului V. Harlampov mergea la contabila V. Balta de unde ridica sume bănești dar nu mai mari de 1000 lei și mergea și procura tichete de combustibil după care prezenta contabilei factura fiscală. Permanent semna pe dispoziția de plată doar după ce verifica suma. Nu au fost cazuri ca să nu fie prezentată factura fiscală la contabila V. Balta. În perioada anilor 2009-2011 de câteva ori s-a prezentat la contabila V. Balta și ultima i-a eliberat bonuri de eliberarea a masei lemnoase fără a achita iar ulterior ultima permanent făcea reținerile necesare din salariu;

- declarațiile martorului Efim Straton care a declarat că, activând în calitate de șef-adjunct la OS „Cărpineni” în perioada când șeful V. Harlampov era în concediu mergea la contabila V. Balta care îi elibera sume bănești și mergea și procura combustibil pentru automobilul de serviciu după care îi prezenta cecul fiscal contabilei V. Balta urmând ca ultima să deconteze din actele contabile

aceste sume și să anexeze cecul. Datoria care figurează în actul de inventariere nu o recunoaște deoarece el nu a ridicat masă lemnoasă fără a i se reține din salariu sau să achite direct în casieria ocolului;

- declarațiile martorului Andrei Stratu care a declarat că, datoria cu care figurează în actul de inventariere nu o recunoaște deoarece el nu a ridicat masă lemnoasă fără a i se reține din salariu sau să achite direct în casieria ocolului silvic Cărpineni;

- declarațiile martorului Alexandru Chetțaru, Ion Zacon, Ion Dîru, Mihai Bîcu, Pavel Iazajii, Mihail Nemirovski, Andrei Macari, Gheorghe Roșioru, Sergiu Crețu, Nicolae Cojocaru, Mihail Lungu, Simion Holban, Ion Rusu, Gheorghe Tulbu, Gheorghe Bucos, Andrei Ciubotaru, toți depunând declarații analogice cu a lui Stratu A.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2018, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a indicat că, instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, recalificând acțiunile infracționale ale inculpatei în baza art. 196 alin. (4) Cod penal.

Astfel, prin declarațiile martorilor Ion Bocșănean, Dina Timofti, Alexandru Chetțaru, Efim Straton, Andrei Stratu, Alexandru Chetțaru, Ion Zacon, Ion Dîru, Mihai Bîcu, Pavel Iazajii, Mihail Nemirovski, Andrei Macari, Gheorghe Roșioru, Sergiu Crețu, Nicolae Cojocaru, Mihail Lungu, Simion Holban, Ion Rusu, Gheorghe Tulbu, Gheorghe Bucos, Andrei Ciubotaru, la care face referire acuzatorul de stat, nu se confirmă că inculpata a însușit bunurile ce i-au fost încredințate în administrare, or, ei au relatat că ea deținea funcția de contabil și **din motiv că nu se achita salariul la întreprindere erau nevoiți să ia salariu în materie primă**, adică masă lemnoasă, respectiv, inculpata elibera bonuri, cecuri în baza la care **se elibera masa lemnoasă, în contul salariului**.

Totodată, martorii în cauză au declarat că modalitatea de primire a masei lemnoase era în felul următor: salariatul venea la contabilitatea întreprinderii, unde inculpata verifica ce salariu urma să primească conform cărții de evidență a salariului, unde persoana se semna că a primit această sumă, după care se elibera bon de masă lemnoasă, pe suma indicată în registru, iar cu acest bon se apropia la pădurar, care elibera masa lemnoasă indicată în bon.

Martorii care activau în calitate de pădurari dintre care Rusu Ion, Holban Simion, Cojocaru Nicolae, Colța Grigore, Bîcu Mihail, Pîrlog Vasile, Stratu Andrei au confirmat că de fiecare dată eliberau masa lemnoasă în baza bonurilor fiscale, care ulterior le prezentau contabilității pentru darea de seamă. Nu au fost cazuri să elibereze lemne fără bon și cec.

În speță, acuzatorul de stat nu a demonstrat că bunurile materiale ale ÎS „Hîncești-Silva” au fost încredințate de către o persoană împuternicită în administrarea inculpatei, care a transformat posesia confirmată legalmente într-o stăpânire ilegală, că golul creat în sfera patrimonială a OS „Cărpineni” din ÎS

„Hîncești-Silva” și implicit, sporirea atestată în cadrul sferei patrimoniale a inculpatei, reprezintă efectul luării ilegale și gratuite a bunurilor materiale din posesia victimei în complicitate cu alte persoane. Nu a fost probat și faptul că transmiterea bunurilor materiale de către proprietar Verei Baltă, în cadrul raporturilor de muncă, la momentul săvârșirii infracțiunii avea doar ultima dreptul de posesie asupra bunurilor încredințate.

Infracțiunea de cauzare de pagube materiale prin înșelăciune și abuz de încredere, întruchipează în sine natura valorilor sociale vătămăte sau periclitare, și se consumă din momentul survenirii daunelor materiale pentru proprietar. Latura subiectivă se caracterizează prin intenție directă și prin scop de profit. Agravantele cauzării de pagube materiale săvârșite de două sau mai multe persoane, de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală, în proporții mari sau deosebit de mari au același sens ca și agravantele însușirilor averii proprietarului.

Este nefondată poziția acuzatorului de stat privind încadrarea acțiunilor inculpatei în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, așa cum în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că inculpata, ocupând funcția de contabil la OS ÎS „Hîncești Silva”, având în gestiunea sa, conform fișei de post, obligațiunea de a încasa bani în numerar și ai prezenta contabilității centrale prin întocmirea dărilor de seamă, contrar Legii contabilității a comis abateri prin neinclusiunea acestora în rapoartele financiare și prezentând informații false.

Or, atât conform actului de revizie economică-financiară tematică efectuate la ÎS „Hîncești-Silva”, cât și din conținutul raportului de expertiză nr. 2129 din 15.11.2013, a fost constatat că la OS „Cărpineni” s-a creat un neajuns la categoria achitării salariale și a producției masei lemnoase în mărime de 771.389,34 lei, fără a fi probat însă modalitatea de creare a acestui neajuns.

Prin urmare, soluția instanței de fond privind recalificarea acțiunilor inculpatei pe art. 196 alin. (4) Cod penal, ca cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari, este întemeiată.

5. Procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Valentina Bradu, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii instanței, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că, vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate și-a găsit confirmare prin probele acumulate pe parcursul urmăririi penale și cercetate în ședința de judecată a instanței de fond, verificate suplimentar în ședința instanței de apel și anume: - ordonanța de începere a urmăririi penale din 09 februarie 2012; (f.d.1, vol.I); - demersul depus de ÎS „Hîncești-Silva” la Procuratura raionului Hîncești la 02.01.2012 (f.d. 23, 24, vol. I); - contractul cu privire la răspunderea materială deplină din 04.06.2010 (f.d. 39, vol. I); - act de predare-primire a patrimoniului ÎS „Hîncești-Silva” (f.d. 46-48, vol. I); - procesul-verbal al comisiei de primire-predare a bunurilor materiale, producției forestiere pe OS „Cărpineni” (f.d. 56-57, vol. I); - procesul-verbal

privind efectuarea ridicării de obiecte și documente din 10 aprilie 2012 (f.d. 141, vo. I); - procesul-verbal de ridicare din 10 aprilie 2012 (f.d. 142, vol. I); - procesul-verbal de examinare din 04 aprilie 2012 (f.d. 143, vol. I); - actul al reviziei economico - financiar tematice efectuate la ÎS „Hîncești-Silva” a Agenției pentru silvicultură „Moldsilva”; (f.d. 3, vol. II); - raport de expertiză nr. 2129 din 15.11.2013 (f.d. 84-95, vol. II); - proces-verbal de ridicare din 06.02.2013; (f.d. 98, 99, vol. II); - raport de expertiză nr. 1171 din 27.06.2014 (f.d. 111-118, vol. II).

Conform art. 101 alin. (1), 394 alin. (1) pct. 1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar.

Sub acest aspect acuzarea de stat atestă că, instanța de apel nu a respectat în deplină măsură prevederile normelor menționate, prin ce s-au comis erori de drept.

Instanța de apel nu a analizat în ansamblul lor toate probele administrate la dosar atât cele ce incriminează vinovăția inculpatei cât și cele care confirmă nevinovăția acesteia, dar s-a referit la cele din urmă, fără a le aplica la justa valoare probele prezentate de către de procuror în susținerea acuzării.

Instanța de apel nu a îndeplinit strict prevederile legii și explicațiile date de către Plenul Curții Supreme de Justiție la pct. 14 al Hotărârii nr. 22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, din sensul cărora rezultă că nerespectarea cerințelor legii echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce se califică ca eroare care atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În corespundere cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Conform art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu liberarea de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripție. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Conform art. 394 alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal. În corespundere cu art. 395 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătată constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală. Potrivit art. 396 pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond (*pct. 2. din decizie*):

a) în descriptiv, inițial a constatat fapta ca fiind dovedită, că inculpata: **„prin abuz de încredere a cauzat daune în proporții deosebit de mari, nereflctând în evidența contabilă mijloace financiare primite în urma livrării producției forestiere în perioada anilor 2009-2011, care na-u fost reflectate registrele MCC, în sumă de 771,389,34 lei, cauzând părții vătămate daune materiale deosebit de mari”**, dar fără a indica locul, timpul, modul, persoanele și sumele

concrete pe care le-ar fi primit în urma livrării producției forestiere, apoi a conchis, contrazicându-se, că: „în cazul prescripției **persoana poate fi liberată de răspundere penală**. Or, prescripția atrage după sine încetarea procesului penal”.

Totodată, în dispozitiv a decis absolut divergent și confuz că: „**se recunoaște Baltă Vera vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal...**, se dispune încetarea procesului penal în privința lui Baltă Vera de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal..., se încasează suma de **14.675 lei și 40 bani prejudiciu material cauzat...**, în partea încasării prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de **771.389,34 lei acțiunea acțiunea civilă se admite în principiu**”, deci nefiind clar care ar fi cuantumul pagubei cauzate părții vătămate - **14.675 lei și 40 bani** sau **771.389,34 lei**.

Astfel, instanța de fond a adoptat o hotărâre divergentă și neîntemeiată legal, deoarece conține elemente atât ale unei sentințe de condamnare, cât și a celei de încetare a procesului penal;

b) doar a trecut în revistă probele administrate, însă nu a apreciat fiecare probă, în special raportul de expertiză judiciară din 27.06.2014 că *suma neajunsului constituie 48.885,36 lei (f.d. 111)*, separat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzării.

Mai mult, instanța a depășit limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, constatând că: „**prin abuz de încredere a cauzat daune în proporții deosebit de mari...**, cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari **prin înșelăciune sau abuz de încredere...**, erau nevoiți să ia salariu în materie primă, adică în masă lemnoasă..., de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală..., având în gestiunea sa conform fișei de post obligațiunea de a încasa bani în numerar și ai prezenta contabilității centrale..., și prezentând informații false..., s-a creat un neajuns la categoria achitării salariale..., fără a fi probat însă modalitatea de creare a acestui neajuns”, or, asemenea circumstanțe nu au fost imputate inculpatei prin rechizitoriu.

Pe lângă acesta, nu și-a argumentat în niciun fel concluzia de ce acordarea salariului în materie primă, adică în masă lemnoasă, generează și prejudicii patrimoniale în proporții deosebit de mari, iar statuând că inculpata: „a cauzat daune materiale în proporții deosebit de mari **prin înșelăciune sau abuz de încredere**, dar fără a preciza și că dacă fapta nu constituie o însușire..., **infracțiunea de cauzare de pagubei materiale prin înșelăciune și abuz de încredere, se consumă din momentul survenirii daunelor materiale pentru proprietar, prin intenție directă și prin scop de profit...**, având în gestiunea sa conform fișei de post obligațiunea de a încasa bani în numerar și ai prezenta

contabilității centrale..., se face vinovată de cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin abuz de încredere, având în gestiunea sa activitatea economică a OS „Cărpineni”, a reținut concomitent și divergent în acțiunile ei elemente constitutive proprii infracțiunilor prevăzute de art. 190, 191 și 196 Cod penal.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1), (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu a apreciat fiecare probă, în special raportul de expertiză judiciară din 27.06.2014 că *suma neajunsului constituie 48.885,36 lei (f.d. 111)*, separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzației;

c) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul de pe rol și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 5., cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (*pct. 3. - 5. din decizie*);

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, casează total decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2018, în privința inculpatei Baltă Vera XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 21 iunie 2019.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun
Dumitru Mardari
Maria Ghervas